

Lappstaden - samisk mötesplats

I det inre av Norr- och Västerbotten blev kyrk- och marknadsplatser anlagda vid 1600-talets början. Platserna var noga angivna av kyrka och kung. De var de enda statliga centrum som fanns då.

Svenska staten fick på så vis mer och mer inflytande i en trakt som var utan gräns mot Norge.

Kyrkan i Arvidsjaur invigdes 1607. Där skulle samerna undervisas i den kristna läran. Samerna ålades att komma till kyrkan två gånger per år och samtidigt hölls marknader. Resultatet blev att kåtor byggdes nära kyrkan. Den "lappstad" som på 1600-talet därvid uppstod finns det rester av på det som idag är hembygdsområdet i Arvidsjaur. Kåtaplatsernas läge har påvisats vid utgrävningar.

Förutom birkarlar som var handelsmän fanns även en kungafogde. Kronan skulle ta in skatter och åtråvärda handelsvaror som skinn med mera.

Samer som nomadiserade mellan Atlantkusten i väst och Bottenvikskusten i öst hade ofta kommit i kontakt med kristendomen långt innan den första kyrkan i Arvidsjaur byggdes. Under 1600-talet hade många samer tvingats överge sin tidigare religion som utgick från det samiska levnadssättet i samklang med naturen. Trummor, offerplatser och jojk förbjöds.

Storstämmingshelg

Lappstadens byggnader flyttades på 1820-talet till platsen de finns på idag. Planer fanns på att riva dessa unika byggnaderna i Arvidsjaur Lappstad. Men under ledning av den samiska lärarinnan Karin Stenberg räddades denna unika plats.

Karin Stenberg, samelärrarinna, räddade Lappstaden i Arvidsjaur från att rivas. Hon föddes 1884 och dog 1969.

Idag finns inte så välbevarade skogssamiska kåtor någon annanstans. Dessa byggnader ägs av samer och används än idag.

Sista helgen i augusti är det Storstämmingshelg. Ordet kommer från den instämning till förhör i kristendom som tidigare förekom. Idag finns istället inslag som lassokastning, prickskytte och torrköttauktion.

Henrik Persson

Ola Persson

Fakta:

-<https://sites.google.com/site/nyahembygd/ministries>

-Kjell Lundholm: *Arvidsjaur kyrk- och marknadsplats genom seklen*

-Arvidsjaur hembygdsförening 2003 *Lappstaden Arvidsjaur*, folder från Arvidsjaur turistbyrå,